

Natúúrlijk Houten

Samen verder bouwen

AMBITIES 2026 – 2030

Inhoud

Hoofdstuk 2 Sterk samenleven	3
Hoofdstuk 3 Bouwen en Wonen	5
CMK-gebied	5
Modelwijk Houten-Oost	6
Bouwen én de toekomstige woonzorgbehoefte	7
Bouwen voor en met de jeugd	8
Wonen in een gastvrije inclusieve gemeente	9
Hoofdstuk 4 Werk en economie	11
Bedrijventerreinen	11
Winkelgebieden en dorpscentra	12
Algemeen	12
Hoofdstuk 5 Buitengebied, landbouw en natuur	13
Buitengebied: samen bouwen aan een vitaal landschap	13
Groen, leefbaar en toekomstgericht: zo maken we Houten natuurrijker	14
Hoofdstuk 6 Mobiliteit	15
Mobiliteit: elkaar kunnen ontmoeten!	15
Hoofdstuk 7 Energiezekerheid	20
Energiezekerheid: samen werken aan een betaalbare energierekening!	20
Concrete doelen voor 2030 en 2040: op weg naar een energieneutraal Houten	24
Hoofdstuk 8 Openbare ruimte	25
Openbare ruimte: veilig, schoon, groen en toegankelijk	25
Hoofdstuk 9 Veiligheid, overlast en aanstootgevend gedrag	27
Hoofdstuk 10 Politiek en inwoners	29
Hoofdstuk 11 Gemeentelijke financiën	30
Financieel beleid: streven naar balans en veerkracht	30

Hoofdstuk 2 Sterk samenleven

Wat NatúúrlijkHouten wil

❖ **Sterke buurten**

In 2030 laat de Monitor Sociale Kracht voor de verschillende buurten een score boven de 8 zien en geen enkele buurt onder de 7. Eenzaamheid daalt aantoonbaar in alle buurten. Mentale weerbaarheid (in het bijzonder onder jongeren) is gestegen.

❖ **Ontmoeten als ontwerpeis**

In meer dan 80% van de komende grote (ver)bouwprojecten is expliciet aandacht besteed aan ontmoeting in het ontwerp (ruimte/plek/route + beheerafspraken).

In de komende vier jaar willen we dat er minimaal vijf extra gelegenheden in buurten, parken en buurtkamers gecreëerd zijn om elkaar te kunnen ontmoeten.

❖ **Nabuurship makkelijk maken**

In 2030 is één duidelijk aanspreekpunt (buurtcoach) die zonder veel papierwerk makkelijk kleine voorzieningen kan regelen voor activiteiten.

❖ **Toename van buurtacties**

Stijging van 25% voor aanvragen uit het inwonersfonds voor nieuwe buurtacties (opschonen, plantdag, buurtfilm, speelmiddagen, bankjes, zwerfvuil).

We moedigen aan dat er meer projecten van de grond komen waarin delen centraal staat. Van woning-, auto-, witgoed- en gereedschap delen tot buurttuinen en gezamenlijke moestuinen.

NatúúrlijkHouten wil tot 2030 minimaal 10 projecten positief uitlichten, want wie deelt draagt actief bij aan de ontwikkeling van de samenleving.

❖ **Vluchtelingenopvang**

In de komende vier jaar haalt Houten de doelen voor de opvang van statushouders elk jaar. En draagt vóór 2030 bij aan het opvangen van vluchtelingen. Waarbij vooraf een duidelijk kader is vastgesteld over omvang, duur, beheer en samenwerking.

❖ **Huis van Houten**

In 2026 is er een (tijdelijke) oplossing voor de huisvesting van de maatschappelijke partijen in het huidige Huis van Houten. Voor andere maatschappelijke partijen in tijdelijke locaties wordt helderheid geboden over de toekomst. Voor de Voedselbank Houten is een nieuwe locatie beschikbaar. Uiterlijk 2035 is er een permanente oplossing: een prachtig Houtens-waardig nieuw Huis van Houten, expliciet ontworpen op ontmoeten en meedoen.

❖ **Samenwerking zorg en welzijn**

Scholenteams blijven intact en in 2026 wordt door de verschillende zorg en welzijnspartners een samenwerkingskader uitgewerkt (rollen, regie, termijnen, warme overdracht, privacy). Om de samenwerking en onderlinge afspraken nog meer te verstevigen.

Decentrale buurtzorg is meer zichtbaar in de wijk. We zetten ons in om de zorg die zorgaanbieders geven meer publicitaire aandacht te geven. Omdat zij er mede voor zorgen dat inwoners in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen.

❖ **Dakloosheid voorkomen**

Alle Houtense jongeren worden bij 18 jaar (met hun toestemming) ingeschreven bij DĀK/WoningNet.

In 2030 hebben we een Tussenvoorziening in Houten. Met 20 bedden, waar onderdak, opvang en begeleiding aan kwetsbare mensen en gezinnen geboden kan worden.

❖ **Uitbreiding Hospice**

In 2030 is de door het Hospice gewenste uitbreiding gerealiseerd

❖ **Uitbouwen Sociaal Plein**

In 2030 1 loket, 1 duidelijk telefoonnummer of app-kanaal, snelle reactie en iemand die meedenkt tot het geregeld is.

❖ **Meer logeerrespijtzorg**

Op korte termijn zijn er meer mogelijkheden voor logeerrespijtzorg in de regio en uiterlijk 2030 in Houten. Juist ook voor zorg die 24/7 geleverd moet worden.

❖ **Zichtbaarheid Sport & Cultuur**

In 2027 verschijnt weer de jaarlijkse huis-aan-huis cultuur & verenigingsgids. In 2028 zien we een toename in de deelname (van in het bijzonder jongeren) aan het verenigingsleven.

Hoofdstuk 3 Bouwen en Wonen

Wat NatúúrlíjkHouten wil

CMK-GEBIED

NatúúrlíjkHouten wil dat de bouw van 2.000 woningen in het CMK-gebied tot 2040 op een verantwoorde manier gebeurt. Verdichting mag nooit ten koste gaan van leefkwaliteit, nabuurschap of het Houtense karakter - dat blijft leidend: kleinschalig, herkenbaar Houtens, maximaal 6 hoog en dan vooral met oplopende hoogte richting het spoor. Daarbij is het incidenteel op specifieke locaties wel mogelijk om hoger te bouwen. Bijvoorbeeld op Het Rond naast de al bestaande toren en bij de rotonde Molen/Koppeling.

Daarom kiezen wij voor:

❖ **Bouwen mét de gemeenschap:**

- We bouwen verder op basis van de gebiedsvisie CMK, samen met inwoners.
- Direct belanghebbenden, bewoners en bewonersgroepen, worden proactief betrokken.
- Participatie is méér dan een inspraakavond. Het is tijdige informatie, meedenken, meepraten én terugkoppeling.
- Zo ontstaat nabuurschap al vóór de eerste steen is gelegd.

❖ **Regie en deskundigheid:**

- De gemeente houdt de regie over de woningbouwprojecten, op cluster- én gebiedsniveau.
- In overleg met o.a. projectontwikkelaars, Woonin, HDSR en Stedin.
- Het gemeentelijk projectteam krijgt deskundige medewerkers op regievoering, onderhandeling en participatie. Die zich langdurig verbinden aan Houten.

❖ **Bouwen met waarden:**

We bewaken de kernwaarden van NatúúrlíjkHouten:

- groen en biodiversiteit,
- autoluw en gezond wonen,
- klimaat adaptief en levensloopbestendig,
- ruimte voor nabuurschap en woonvariatie.

❖ **Woningen voor iedereen:**

- We realiseren een goede mix van (sociale) koop en (sociale) huur, voor verschillende doelgroepen.
- Het aantal woningen is een uitkomst, geen doel op zich.
- We sluiten aan bij de wensen van huidige én toekomstige bewoners.

❖ **Heldere uitvoering en monitoring:**

- We zetten in op ambitieuze en controleerbare uitvoeringsplannen, met duidelijke mijlpalen.
- Monitoring door inwoners en gemeenteraad moet goed mogelijk zijn.

❖ **Hart van Houten blijft kloppen:**

- Van Houten & Co, de bibliotheek en het gemeentehuis houden een plek in het centrum.
- We hebben geageerd tegen de sloop van Het Huis van Houten, omdat de visie ontbrak.
- Wij zijn voor compacte huisvesting van gemeente en maatschappelijke instellingen, gecombineerd met woningbouw.
- Een nieuw Huis van Houten waarin ook de gemeentelijke organisatie en vergaderruimten zijn geïntegreerd, is voor ons een goede optie.

❖ **Meer groen, meer gezondheid:**

Vergroening van de openbare ruimte is voor ons een must. Wetenschappelijk bewezen:

- een groene omgeving bevordert de gezondheid van jong en oud;
- bomen verhogen de leef kwaliteit, vangen CO₂ op en verminderen hittestress.

❖ **Wonen voor mens én natuur:**

- Onze woningen mogen ook woonruimte zijn voor flora en fauna.

MODELWIJK HOUTEN-OOST

❖ **Realisatie van 2.750 woningen vóór 2040:**

- Start bouw: **zo snel als mogelijk is** met een gemiddeld tempo van **350 woningen per jaar**.
- De wijk wordt letterlijk en figuurlijk **koel**:
 - wateropvang voor hevige regenbuien én droge zomers;
 - veel vitaal groen voor schaduw en verkoeling.

❖ **Doorgaan met bouwen — ook in Houten-Oost:**

- Sinds 2023 is de groeiambitie van Houten vastgesteld op 5.000 woningen.
- Sommige partijen willen zich beperken tot CMK, maar wij zeggen: geen pas op de plaats maar volle kracht vooruit.
- Houten-Oost past perfect bij vernieuwend bouwen anno 2025.
We willen Nederland inspireren met een concept waar je blij van wordt.

❖ **Een innovatieve groene wijk:**

- groen, circulair, bio-divers;
- autoluw met vernieuwend autobeleid.

❖ **Aansluiting op het Kromme Rijn Linielandschap:**

- Aan de rand van het woongebied komt een groen landschapspark als overloop naar het omliggende gebied.
- Vanuit Bunnik en Odijk ontstaat een groene horizon, geen stedelijke rand.
- Oude waterlopen worden ontsloten en geïntegreerd.
- Slimme planning en groene oplossingen maken het gebied parkachtig en aantrekkelijk.

❖ **Groen wonen met Houtens DNA:**

- Veel woningen in een groene, waterrijke woonomgeving.
- Uitgangspunt: laagbouw tot 6 lagen.
- Veel gemeenschappelijke tuinen, beheerd door bewoners.

- ❖ **Autoluw en bereikbaar:**
 - Geen verlegging van de Rondweg nodig.
 - Elektrisch vervoer en parkeren aan de rand worden gestimuleerd.
 - Toegankelijk voor fietsers en voetgangers.
 - Centrum en Castellum binnen 10 minuten fietsen.
 - Verlaagde parkeernorm voor een leefbare wijk.
- ❖ **Voorbeeld van groene stedenbouw:**
 - We zetten ons in voor houtbouw en biobased bouwen met natuurlijke materialen.
 - Houten wordt een voorbeeld voor Nederland: duurzaam, sociaal en verbonden.

BOUWEN ÉN DE TOEKOMSTIGE WOONZORGBEHOEFTE

- ❖ **Verhuistrentjes op gang brengen:**
 - Als een 60-plusser zijn ruime gezinswoning verruilt voor een kleinere, seniorvriendelijke woning, start een verhuistrentje. Met als laatste schakel een woning voor een starter.
 - We steunen de regeling 'Van Groot naar Beter' voor huurders.
 - We zijn voorstander van voorrang voor kopers of huurders die een groot huis achterlaten in Houten.
 - Wooncoaches helpen inwoners bezwaren tegen doorstroming te overwinnen.
- ❖ **Ruimte voor particulier initiatief:**
 - CPO's (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) moeten eindelijk van de grond komen.
 - We willen grond en locaties aanwijzen én verkopen aan particuliere oudereninitiatieven voor groepswonen. Denk aan een knarrenhof of bezielde wonen. Ook op grond die niet van de gemeente is, zoals een vrijkomend boerenerf.
- ❖ **Wooncoaches en comfortabel wonen:**
 - We blijven de inzet van gemeentelijke wooncoaches faciliteren, in samenwerking met Van Houten&Co.
 - Het concept 'Comfortabel wonen' helpt senioren nadenken over hun woontoeekomst. Met steun van gemeente, Woonin en vrijwilligers.
- ❖ **Kleine verbouwingen en huis delen:**
 - Meedenken over kleine verbouwingen kan inwoners helpen hun woning te delen. Een slimme manier om woonruimte te benutten.
- ❖ **Seniorvriendelijke wijken:**
 - We starten met het seniorvriendelijker maken van oudere wijken.
 - Denk aan veilige voetpaden, bomenrijke ontmoetingsplekken en goede looproutes.
 - Jaarlijks pakken we gericht een wijk aan. Te beginnen met de meest vergrijsde: Oorden, Erven, Bermen en Akkers.
- ❖ **Het Oude Dorp versterken:**
 - Het **historische hart van Houten** moet een prettige en veilige plek blijven om te wonen en elkaar te ontmoeten.
 - We zetten ons in voor een autoluw dorpsplein, met ruimte voor voetgangers en fietsers.
 - Een eventuele uitbreiding van de Albert Heijn moet samengaan met woningbouw en verkeersveiligheid. Vooral rond de Van Harte-school.

- ❖ **Meer woonvormen mogelijk maken:**
 - We nemen knelpunten weg zodat samenwonen, woningsplitsing en tijdelijke bewoning makkelijker worden, ook in nieuwbouwprojecten.
- ❖ **Flexibele woningbouw stimuleren:**
 - We stimuleren geclusterde, levensloopbestendige en flexibele woningbouw. Bijvoorbeeld door woningen splitsbaar te maken in een beneden- en bovenwoning. Zo spelen we stedenbouwkundig in op wisselende levensfasen.
- ❖ **Wonen met nabuurschap:**
 - Woonconcepten met hofjes, gemeenschappelijke tuinen en ruimten brengen zorg en nabuurschap dicht bij elkaar.
 - Dit sluit aan bij de woonzorgvisie van Houten en onze bredere visie op zorg in de wijk: kleinschalig, herkenbaar en verbonden.

BOUWEN VOOR EN MET DE JEUGD

- ❖ **Tijdelijk wonen op toekomstige bouwgrond:**
 - Tiny houses en andere flexibele, duurzame woonvormen tijdelijk toestaan op grond die pas later bebouwd wordt.
 - Gebruik de tussentijd slim. Bijvoorbeeld voor experimenteel wonen, zoals off-grid oplossingen zonder aansluiting op het openbare net. Zo creëren we snel betaalbare woonruimte én ruimte voor innovatie
- ❖ **Woningsplitsing en begeleiding:**
 - Woningsplitsing vereenvoudigen, zodat jongeren zelfstandig kunnen wonen in een eigen wooneenheid binnen hetzelfde huis.
Actieve begeleiding helpt jongeren deze stap goed en veilig te zetten.
- ❖ **Collectieve woonvormen voor jongeren:**
 - Samen met jongeren onderzoeken of er een CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) ontwikkeld kan worden.
 - Een woonvorm die past bij hun wensen, levensfase en behoefte aan betaalbaarheid en gemeenschappelijkheid.
- ❖ **Eerlijke toewijzing van woningen:**
 - In het huidige beleid is geen percentage gereserveerd voor jongeren, terwijl andere doelgroepen wél worden meegenomen.
 - Jongeren vissen daardoor te vaak achter het net.
 - NatúúrlijkHouten wil nieuwe afspraken: bijvoorbeeld een verplicht percentage van nieuwe woningen voor jongeren tot 35 jaar.

WONEN IN EEN GASTVRIJE INCLUSIEVE GEMEENTE

- ❖ **Inclusief wonen en bewegen:**
 - De gemeente faciliteert dat inwoners met een beperking of aangepaste woonbehoefte passende woonruimte kunnen vinden.
 - Zorgen voor een toegankelijke openbare ruimte, zodat iedereen zich onbelemmerd kan bewegen in Houten.
- ❖ **Verantwoord migratiebeleid met oog voor mens en maat:**
 - Migratie is van alle tijden. De combinatie van hoge instroom en stagnerende woningbouw vraagt wel om realistische keuzes.
 - Houten moet haar aandeel leveren in het ontlasten van de centrale opvang, zoals in Ter Apel. Met steun van nationale en provinciale afspraken, en met aandacht voor veiligheid en ontmoeting.
- ❖ **Snelle en zorgvuldige integratie van statushouders:**
 - De gemeente bevordert integratie door bedrijven en instellingen te betrekken.
 - Statushouders worden begeleid naar werk, zodat hun talenten en competenties tot bloei komen.
 - Kinderen moeten snel naar school kunnen en meedoen aan het verenigingsleven.
- ❖ **Opvang voor inwoners in kwetsbare situaties:**
 - Door scheiding, ziekte, onveiligheid of baanverlies kunnen inwoners tijdelijk in de knel komen.
 - Vanaf 2025 ligt de verantwoordelijkheid voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen bij de gemeente.
 - NatúúrlijkHouten is voorstander van een tussenvoorziening in Houten — in samenwerking met omliggende gemeenten, ketenpartners en zorgverzekeraars.
- ❖ **Eerlijke verdeling van betaalbare woningen:**
 - We sturen op de afspraken uit de doelgroepenverordening:
 - bij projecten met 20+ woningen is minimaal 66% betaalbaar (sociale huur, middenhuur of betaalbare koop);
 - tot 2040 bestaat minimaal 30% van de woningbouw uit sociale huur;
 - 70% van de sociale huurwoningen gaat naar reguliere woningzoekenden, 30% naar aandachtsgroepen.
- ❖ **Leefbare dorpen met ruimte voor jong en oud:**
 - We realiseren nieuwbouwprojecten in en met de dorpen Tull en 't Waal, 't Goy en Schalkwijk.
 - Bouwprojecten moeten de leefbaarheid versterken en ruimte bieden aan jonge gezinnen, jongeren en samenwonende 60-plussers (bijvoorbeeld via CPO).
 - We dagen inwoners én gemeente uit om creatief en dorpsgericht te bouwen.

Onze missie

NatúurlijkHouten werkt aan een toekomst waarin wonen, groen, mobiliteit en gemeenschapszin samenkomen. Dit zijn onze concrete doelen:

- ❖ **350 woningen per jaar:**
tussen 2028 en 2040 worden gemiddeld 350 woningen per jaar bijgebouwd.
- ❖ **Start aanleg Houten-Oost in 2028:**
 - In 2028 beginnen we met het landschapspark, de waterstructuren en het inrichtingsplan.
 - Vanaf 2029 verschijnen de eerste woningen en appartementen.
- ❖ **Betaalbaar wonen als norm:**
2/3 van de nieuwe woningen wordt betaalbaar gebouwd (volgens gemeentegarantiegrens), waaronder 1.550 sociale huurwoningen en appartementen.
- ❖ **Sociaal wonen voor ouderen:**
voor 2030 is er een concreet CPO-project gerealiseerd of minimaal een project waarin ouderen sociaal samenwonen.
- ❖ **Tiny houses voor jongeren:**
voor 2030 is er een tijdelijk tiny houses-project opgestart, waarbij jongeren off-grid kunnen wonen op gemeentegrond in afwachting van definitieve woningbouw.
- ❖ **Slim parkeerbeleid en mobiliteit:**
 - In het CMK-gebied en Houten-Oost geldt een aangepast parkeerbeleid:
lagere parkeernormen in CMK vanwege nabijheid station;
 - in Houten-Oost stimuleren we deelmobiliteit en beperken we eigen autobezit.
- ❖ **Nieuw compact Huis van Houten:**
voor 2032 staat er een nieuw compact Huis van Houten in het CMK-gebied; een plek voor gemeente, ontmoeting en maatschappelijke functies.
- ❖ **Voorrang voor jongeren met lange wachttijd:**
voor 2030 is geregeld dat **jongeren met meer dan 10 jaar wachttijd** voorrang krijgen bij de toewijzing van een sociale huurwoning.

Wat NatúúrlijkHouten wil

BEDRIJVENTERREINEN

❖ Doornkade en Het Rondeel

We zetten in op verdere versterking en revitalisering van bedrijventerreinen Doornkade en Het Rondeel. Deze locaties liggen strategisch aan de A27 en gunstig ten opzichte van de A12 en A2.

Deze bedrijventerreinen zijn bij uitstek geschikt voor MKB-bedrijven uit Houten en de regio. Grootschalige distributiecentra passen niet bij het karakter van Houten en het omliggende buitengebied. Die willen we niet. Wel is er ruimte voor startups en innovatieve bedrijven, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, klimaatoplossingen, mobiliteit en woningbouw.

❖ De Schaft

De Schaft is het oudste en meest centraal gelegen bedrijventerrein van Houten, met veel MKB-bedrijven die lokaal actief zijn. De Schaft ligt midden in het CMK-gebied. Omdat daar woningbouw gepland staat, zien we deze bedrijven graag verhuizen naar Doornkade of Het Rondeel. Gedwongen uitplaatsing is niet wenselijk, maar uitbreiding binnen De Schaft vinden we onwenselijk. Waar mogelijk willen we verhuizen stimuleren en faciliteren.

❖ De Molenzoom

De Molenzoom is dé kantorenlocatie van Houten, met daarnaast zorgvoorzieningen. We juichen woningbouw aan de Molenzoom toe, als verbindingsroute tussen Houten Noord en Houten Zuid. Ook vanwege de sociale veiligheid.

De mix van wonen en werken biedt voordelen. Zoals gedeeld gebruik van parkeerplekken: na kantoortijd kunnen bewoners er parkeren. De bedrijven aan de Molenzoom zijn goed bereikbaar te voet, met de fiets of het openbaar vervoer.

De Meerpaal

De Meerpaal is het bedrijventerrein van blikvangers, zoals de Koninklijke Nederlandse Munt. Door de nabijheid van het Utrecht Science Park is het een aantrekkelijke locatie voor vernieuwende bedrijven in biotechnologie, IT, milieutechniek, duurzaamheid, klimaat en woningbouw.

Winkelgebieden en dorpscentra

❖ **Het Rond en Castellum**

Het Rond en Castellum zijn de belangrijkste winkelgebieden van Houten. We willen met voortvarendheid uitvoering geven aan de CMK-visie en Het Rond nieuw leven inblazen. Het accent ligt op horeca en speciaalzaken, gericht op Houtense inwoners en ook uit de omliggende plaatsen. Castellum biedt een compacte en gevarieerde mix van winkels en horeca, passend bij de omliggende wijken en kernen. Wel vraagt de openbare ruimte rond het station om extra aandacht.

❖ **Het Oude Dorp**

Het Oude Dorp zien we vooral als een sfeervol verblijfsgebied met horeca, aangevuld met buurtwinkels zoals een supermarkt en enkele speciaalzaken. Gezien de vergrijzing in Houten zien we een rol voor kleinere buurtwinkels die ook kunnen functioneren als ontmoetingsplek in de wijk.

Algemeen

❖ **Dorpen en agrarische bedrijvigheid**

In Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal floreert de agrarische sector van oudsher, met name de fruitteelt. Hier zijn ook kleinere MKB-bedrijven gevestigd die passen bij de schaal van de dorpen en vaak gelieerd zijn aan de agrarische sector. Deze bedrijven zijn van groot belang voor de leefbaarheid. Bedrijven die fors willen uitbreiden, vinden hun plek bij voorkeur op de grotere bedrijventerreinen in de kern van Houten. Met uitzondering van agrariërs en fruittelers.

❖ **Samenwerking en maatschappelijke betrokkenheid**

We willen de samenwerking tussen de gemeente en het Ondernemersfonds versterken en hun activiteiten voor de Houtense samenleving meer bekendheid geven. Bijvoorbeeld via de gemeentelijke website. Daarbij is er aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, zodat ook inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een plek krijgen.

We vinden het belangrijk dat ondernemers meedoen aan evenementen zoals *Houten On Stage*, zodat jongeren stageplekken kunnen vinden. De gemeente moet hierin zelf het goede voorbeeld geven.

Hoofdstuk 5 Buitengebied, landbouw en natuur

Wat NatúúrlijkHouten wil

BUITENGEBIED: SAMEN BOUWEN AAN EEN VITAAL LANDSCHAP

De toekomst van ons buitengebied begint met duidelijke keuzes. De Agenda Buitengebied biedt daarvoor het fundament; nu is het tijd voor uitvoering.

- ❖ Wij zetten in op **natuurlijke groei van Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal**. Zoals via de Grote Driehoek in Schalkwijk en Kerkzicht in 't Goy.
- ❖ Tegelijkertijd zeggen we duidelijk: geen grootschalige bebouwing of bedrijvigheid in het buitengebied.
- ❖ Dorpen met karakter verdienen maatwerk. Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal zijn stuk voor stuk uniek. Ze verdienen een eigen plek in het gemeentelijk beleid, met aandacht voor hun specifieke wensen en uitdagingen.
- ❖ Wij geloven in maatwerk en betrokkenheid. Want wie weet beter wat een dorp nodig heeft dan de bewoners zelf? Daarom steunen we **kleinschalige, lokale initiatieven** die bijdragen aan leefbaarheid, duurzaamheid en sociale samenhang in onze kernen.
- ❖ We werken actief samen met Stichting Mooi 't Goy, Stichting Leefbaarheid Tull en 't Waal en coöperatie Duurzaam Eiland. Samen zorgen we ervoor dat deze dorpen **vitaal** blijven, nu en in de toekomst.

13

Wij geloven in een toekomst waarin land- en tuinbouw in balans is met natuur en landschap. Boeren en tuinders zijn daarin onmisbaar; zij zorgen voor voedsel én beheren een groot deel van ons buitengebied. De afgelopen jaren zijn er mooie stappen gezet om de lokale fruitteelt te verduurzamen. De waterkwaliteit is sterk verbeterd, met nauwelijks nog overschrijdingen van de normen. Er wordt volop geïnvesteerd in innovaties om emissies vanaf het erf te beperken.

- ❖ Wij waarderen deze inzet en blijven de verdere ontwikkeling van een toekomstbestendige fruitteelt actief stimuleren.
- ❖ We steunen lokale initiatieven die de omslag naar duurzame en natuurinclusieve landbouw mogelijk maken.
- ❖ We zetten daarbij in op projecten die bewoners actief betrekken, de biodiversiteit versterken en boeren een toekomstbestendig verdienmodel bieden.

GROEN, LEEFBAAR EN TOEKOMSTGERICHT: ZO MAKEN WE HOUTEN NATUURRIJKER

- ❖ **Meer ruimte voor weidevogels en biodiversiteit.** Op het Eiland van Schalkwijk willen we het leefgebied voor weidevogels uitbreiden. Dat doen we samen met boeren en grondeigenaren, door hen te ondersteunen bij het creëren van een aantrekkelijke biotoop. Klimaatverandering, hittestress en wateroverlast vragen om actie. Daarom kiezen wij voor meer groen en minder verharding, een betere bodemkwaliteit en minder hitte in de gemeente Houten.
- ❖ **Versterken van de biodiversiteit in Houten met:**
 - aanplant van inheemse bomen en planten;
 - ecologisch maaibeleid;
 - inzaaien van bloemenrijke veldjes;
 - verbeteren van verbindingen tussen groenzones.
- ❖ We moedigen inwoners en bedrijven aan om zwaluwnesten, vleermuiskasten en andere **natuurvriendelijke maatregelen** te nemen. Ook de bestrijding van de Aziatische hoornaar pakken we actief op. Dit is essentieel voor het beschermen van onze biodiversiteit.
- ❖ NatúúrlijkHouten ondersteunt initiatieven die bewoners betrekken bij **vergroening**:
 - Boomspiegels beplanten en geveltuintjes aanleggen.
 - De wedstrijd 'De mooiste boomspiegel van Houten', gestart op ons initiatief, zetten we graag voort.
 - Via 'Meer Bomen Nu' willen we 30.000 jonge bomen planten op gemeentegrond; nog vóór de bouw van de nieuwe wijk in Houten-Oost begint.
 - Samenwerkingsprojecten met scholen en buurten. Zoals schooltuinen en buurtmoestuinen. Deze projecten vergroten de natuurwaarde én versterken een duurzame leefstijl.
 - Samen met de Milieuwerkgroep Houten, agrariërs en natuurorganisaties werken we aan projecten die laten zien hoe een groene omgeving bijdraagt aan verkoeling, wateropvang en een gezonde leefomgeving.

Want een natuurrijk Houten is niet alleen mooi, het is essentieel voor onze toekomst.

Wat NatúúrlijkHouten wil

MOBILITEIT: ELKAAR KUNNEN ONTMOETEN!

❖ **Aandacht voor de voetganger**

NatúúrlijkHouten vindt dat de voetganger meer aandacht verdient in onze gemeente. Goed onderhouden en logisch verbonden wandelpaden stimuleren bewegen, ontmoeten en dus nabuurschap. Voetpaden zijn nu nog niet altijd goed onderhouden en stoppen soms opeens, waardoor mensen minder wandelen of op het fietspaden gaan lopen. Meer aandacht voor wandelen zorgt dus ook voor veiligheid op fietspaden.

❖ **We blijven dé fietsgemeente van Nederland**

Fietsen zit in het DNA van Houten — en dat willen we zo houden. Daarom blijven we investeren in veilige, comfortabele en toegankelijke fietsinfrastructuur voor iedereen:

○ **Hoofdfietsroutes van topkwaliteit**

Alle hoofdfietsroutes binnen de Rondweg én naar Schalkwijk, 't Goy en Tull en 't Waal zijn breed, goed verlicht en voorzien van duidelijke markeringen en een strak wegdek.

○ **Onderhoud en verbreding waar nodig**

Ook andere fietspaden worden goed onderhouden. Waar het drukker wordt, zorgen we voor verbreding om de veiligheid en het comfort te waarborgen.

○ **Slim en veilig fietsparkeren**

Fietsparkeren mag nooit een obstakel zijn. Daarom zorgen we voor voldoende en toegankelijke stallingsplekken bij winkelcentra, voorzieningen, recreatieplekken en evenementen. Dat vraagt om:

- duidelijke normen voor verschillende soorten fietsen, zoals bakfietsen, duofietsen en fatbikes;
- zorgen voor genoeg fietsstangen, zodat fietsen veilig op slot kunnen;
- aanpakken wildparkeren, zodat stallingen ook echt gebruikt worden.

○ **Fietsen voor iedereen**

Samen met organisaties zoals de Fietzersbond en Stichting Leergeld zetten we acties op om fietsgebruik én fietsbezit te stimuleren. Zodat iedereen mee kan doen.

❖ Veiligheid op fietspaden:**○ Snelheid omlaag, overzicht omhoog**

We werken mee aan een landelijke proef om de maximumsnelheid op fietspaden te verlagen naar 20 km/u. Als deze proef succesvol blijkt, voeren we dit beleid ook in voor de fietspaden binnen de Rondweg.

○ Aanpakken te snel verkeer

We zetten in op voorlichtingscampagnes en actieve handhaving om het gebruik van snelle voertuigen zoals fatbikes, speedpedelecs en scooters op fietspaden te beperken. Zo maken we fietspaden veiliger en prettiger voor iedereen.

○ Oplossen van knelpunten

We pakken plekken aan waar het te druk of onoverzichtelijk is. Waar nodig passen we de infrastructuur aan, zodat de doorstroming en veiligheid verbeteren.

❖ Sterke regionale fietsroutes en veilige verbindingen

We werken als gemeente actief samen in de regio om fietsen aantrekkelijker en veiliger te maken, ook buiten onze grenzen:

○ Snelle fietsroutes naar de regio

Samen met buurgemeenten werken we aan snelle en comfortabele fietsroutes naar Culemborg, Wijk bij Duurstede, Utrecht Science Park, Driebergen-Zeist en Nieuwegein. Zo maken we duurzame mobiliteit ook over langere afstanden mogelijk.

○ Fietsroutenet voor het buitengebied

In de Omgevingsvisie komt een vastgesteld Fietsroutenet. Dit netwerk toont alle doorgaande fietsroutes, inclusief doorfietsroutes en de aansluitingen op routes binnen de bebouwde kom.

○ Veiligheid buiten de bebouwde kom

Op wegen buiten de bebouwde kom zonder vrijliggend fietspad, blijft de maximumsnelheid 60 km/u. We onderzoeken of drukke fietsroutes met gemengd verkeer, zoals scholierenroutes, kunnen worden ingericht als fietsstraat met een lagere snelheid.

○ Aanpak van knelpunten

Knelpunten in doorgaande fietsroutes voor scholieren en recreanten worden aangepakt in samenhang met buurgemeenten en de provincie. Specifiek voor scholieren worden de onveilige plekken uit het onderzoek 'Veilige fietsroutes middelbare scholieren Utrecht' verbeterd.

❖ **Voldoende werk, winkels en recreatie dichtbij**

We zetten ons in voor een gemeente waarin wonen, werken en ontspannen dichtbij elkaar liggen. Dat past bij onze visie op nabuurschap, verbinding en duurzame mobiliteit:

○ **Werk dichtbij huis**

We stimuleren dat er voldoende werkgelegenheid is op fietsafstand. In de gebiedsvisies voor bedrijventerreinen sturen we op een goede match tussen inwoners en arbeidsplaatsen. Nieuwe inwoners worden actief gewezen op de mogelijkheden om in Houten zelf te werken.

○ **Meer winkels en recreatie in Houten**

We willen dat mensen voor hun dagelijkse boodschappen, ontspanning en vrije tijd niet afhankelijk zijn van de auto. Daarom stimuleren we een groter aanbod van winkels en recreatiemogelijkheden in Houten. Vergeleken met 15 jaar geleden is het winkelaanbod versoberd, waardoor veel Houtenaren uitwijken naar Nieuwegein, Utrecht of online. Dat willen we keren.

○ **Voorzieningen in de dorpen**

Ook in Schalkwijk, Tull en 't Waal en 't Goy stimuleren we de aanwezigheid van winkels, pakketpunten en scholen. Zo maken we het makkelijker om de fiets te gebruiken en groeit het aandeel duurzame verplaatsingen ook in het buitengebied

❖ **Minder overlast door veel verkeer**

We zetten ons in voor een veilige en goed bereikbare gemeente, met minder sluipverkeer en meer ruimte voor duurzame mobiliteit:

○ **Aanpak sluipverkeer tussen A12 en A27**

We pakken het sluipverkeer van de A12 naar de A27 aan. Daarbij kijken we naar het voorbeeld van de gemeente Vijfheerenlanden. Die heeft in Vianen succesvolle maatregelen genomen.

○ **Volledige aansluiting op de A12**

We pleiten voor een volledige aansluiting op de A12 richting Arnhem. Dit zorgt voor een betere doorstroming en ontlast de Rondweg, die nu vaak als alternatieve route wordt gebruikt.

○ **Kans voor een fietsstraat richting Odijk**

Door een betere aansluiting op de A12 ontstaat de mogelijkheid om de Houtenseweg richting Odijk in te richten als fietsstraat. Een veilige en comfortabele route voor fietsers.

○ **Handhaving op de Rondweg**

De Rondweg wordt te vaak als racebaan gebruikt. We zetten daarom in op strengere handhaving van de maximumsnelheid om de veiligheid te verbeteren.

○ **Verkeersveiligheid in 't Goy**

We willen extra aandacht voor de verkeersveiligheid in 't Goy. Samen met bewoners en experts kijken we hoe we het sluipverkeer door het dorp kunnen verminderen.

❖ Slimme mobiliteit bij nieuwe ontwikkelingen:**○ Toegankelijk en verbonden**

De nieuwe wijk Houten-Oost wordt ontwikkeld volgens de beproefde visie van Houten: fietsen en wandelen staan centraal. Dat betekent een leefomgeving die uitnodigt tot gezond en duurzaam vervoer. Houten-Oost is op meerdere plekken toegankelijk voor fietsers en voetgangers. Het Rond en Castellum zijn binnen 10 minuten fietsen bereikbaar. Een belangrijke voorwaarde voor een verbonden en leefbare wijk.

○ Slimme inrichting van mobiliteit

In nieuwe woonwijken en bij (her)ontwikkeling van bedrijventerreinen komen parkeerplekken aan de rand van de locatie. Op deze plekken is ook deelmobiliteit beschikbaar, zoals deelauto's en deelfietsen. Een deel van de winkels komt in of nabij de woonwijken, zodat boodschappen ook lopend of fietsend gedaan kunnen worden.

○ Veilige logistiek op bedrijventerreinen

Op bedrijventerreinen worden bevoorradingsstromen gescheiden van fiets- en looproutes, zodat veiligheid en doorstroming gewaarborgd blijven.

○ Minder auto-afhankelijkheid, ook 's nachts

We onderzoeken hoe U-Flex, het flexibele OV-systeem, ook 's nachts kan aansluiten op ploegendiensten in het UMC, het Antoniusziekenhuis in Nieuwegein en bedrijventerreinen zoals Het Klooster (Nieuwegein) en Papendorp (Utrecht). Zo maken we duurzame mobiliteit ook voor nachtwerkers mogelijk.

Onze doelen voor de komende periode

❖ **Houten: in 2028 weer Fietsgemeente van Nederland**

In Houten zetten we stevig in op duurzame mobiliteit, leefbaarheid en verkeersveiligheid. Onze ambitie: in 2028 opnieuw de titel 'Fietsgemeente van Nederland' winnen. Dat doen we met concrete acties:

- **Meer voorzieningen binnen fietsafstand**
Winkels, recreatie en werkgelegenheid zijn dichterbij gekomen. Zo maken we het makkelijker om te kiezen voor de fiets.
- **Veiligheid op fietspaden: maximaal 20 km/u**
We hebben een succesvol experiment uitgevoerd met een maximumsnelheid van 20 km/u op fietspaden binnen de Rondweg. Bij succes voeren we dit permanent in.
- **Netwerk van fiets- en wandelpaden**
Houten beschikt over een compleet netwerk van goed onderhouden paden. Doorgaande fietsroutes zijn minimaal 4 meter breed en 5 meter op drukke trajecten.
- **Verkeersveiligheid buiten de bebouwde kom**
Op wegen zonder vrijliggend fietspad blijft de maximumsnelheid 60 km/u. We onderzoeken waar drukke fietsroutes kunnen worden ingericht als fietsstraat.
- **Veilig naar school**
Onveilige punten bij scholen worden actief aangepakt, zodat kinderen veilig kunnen fietsen en lopen.
- **Minder verkeersoverlast, minder autobewegingen**
We pakken sluipverkeer aan en zetten in op het verminderen van autobewegingen op belangrijke verbindingswegen zoals de Rondweg, Staart, Utrechtseweg, Limesbaan, Houtenseweg, Schalkwijkseweg, Oostromsdijkje en Beusichemseweg.

Hoofdstuk 7 Energiezekerheid

Wat NatúúrlijkHouten wil

ENERGIEZEKERHEID: SAMEN WERKEN AAN EEN BETAALBARE ENERGIEREKENING!

❖ Lokale opwek, lokaal eigenaarschap:

- We willen actief samenwerken met bestaande initiatieven zoals **EnergieRijk Houten, coöperatie Duurzaam Eiland, Opgewekt Houten, het Duurzaamheidsfonds Houten en !IMPACT Houten**. Deze organisaties laten zien hoe belangrijk lokaal eigendom en bewonersinitiatieven zijn voor een betrouwbare en duurzame energievoorziening.
- We stimuleren collectieve zonnedaken, wijkprojecten en kleine windmolens op boerderijen en erven, in handen van bewoners en lokale ondernemers.
- We zetten inzetten op slim ruimtegebruik bij energieprojecten. Bijvoorbeeld zonnepanelen boven parkeerplaatsen (solar carports) of boven fruitteelt als het teeltechnisch mogelijk is. Zonneparken zonder dubbel gebruik vinden we minder wenselijk.
- We houden de deur open voor extra windenergie, maar omdat Houten met twee windparken al een flinke bijdrage heeft geleverd, kijken we daarom eerst in regionaal verband wat verder mogelijk en nodig is.

❖ Oplossingen voor netcongestie, slimme opslag en betrouwbaar net:

- Om onze duurzame ambities waar te maken, werkt de gemeente aan een duidelijke visie op de energie-infrastructuur. Per wijk en dorp wordt inzichtelijk gemaakt waar en wanneer kleinschalige warmtenetten en nieuwe elektriciteitskabels nodig zijn.
- We stimuleren lokale energieopslag, zoals buurtbatterijen en buurtwarmtenetten. Die kunnen de warmte van de zomer bewaren voor de winter. Dit sluit aan bij het Toekomst Manifest van Jong Houten. We zetten in op innovatieve opslagtechnieken die bijdragen aan energiezekerheid en slim gebruik van duurzame bronnen.
- Op plekken waar veel duurzame energie wordt opgewekt, zoals bij solar carports, stimuleren we het directe gebruik. Bijvoorbeeld via laadpalen. In Houten gaan we ook experimenteren met Vehicle2Grid. Hiermee kan energie uit elektrische auto's teruggeleverd worden aan het net.
- We bevorderen de ontwikkeling van 'slimme netten' (smart grids) die vraag en aanbod binnen wijken op elkaar afstemmen. We onderzoeken mogelijkheden voor energiedelen, groepscontracten en andere slimme oplossingen om netcongestie te voorkomen.
- We werken samen met de netbeheerder om te zorgen voor tijdige versterking van het elektriciteitsnet. De gemeente komt met een plan om procedures voor nieuwe kabels en trafohuisjes sneller en efficiënter te laten verlopen.

20

❖ Inzet op energiebesparing

We zetten ons in om inwoners en bedrijven in Houten zo goed mogelijk te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning of pand. Dat doen we op verschillende manieren:

- **Ondersteuning via het Energiehuis**
Het Energiehuis op het Rond is hét fysieke energieloket voor inwoners van Houten. Hier kan elke inwoner terecht met vragen over energiebesparing. Ook wordt praktische hulp geboden bij het verduurzamen van woningen.
- **Samen met de buurt**
We ondersteunen maatschappelijke initiatieven en wijkaanpakken vanuit bewoners. Zo zorgen we ervoor dat inwoners hulp krijgen bij het besparen van energie in hun eigen wijk.
- **Slim gebruik van landelijke regelingen**
We helpen inwoners en ondernemers om optimaal gebruik te maken van landelijke subsidies en regelingen voor verduurzaming.
- **Verduurzaming huurwoningen**
We maken afspraken met woningcorporatie Woonin en andere verhuurders over het energiezuinig maken van huurwoningen. Zo zorgen we ook voor lagere energiekosten voor huurders.

❖ Samen werken aan duurzame warmte in de wijk

Bij onze wijkaanpakken richten we ons niet alleen op energiebesparing, maar ook op nieuwe manieren om woningen in de toekomst duurzaam te verwarmen. Dit doen we samen met alle inwoners in de wijken van Houten en de dorpen Schalkwijk, Tull en 't Waal en 't Goy:

- **Stimuleren buurtwarmte.**
Bewoners verkennen samen hoe ze hun huizen collectief kunnen verwarmen. Hierbij willen we de kansen van bronnetten benutten. Dit is een slim systeem dat woningen voorziet van warmte én koeling via lage temperatuurbronnen (onder de 30°C) uit de directe omgeving. Deze systemen kunnen kleinschalig in de wijk worden opgezet, met ondersteuning van de gemeente en organisaties zoals EnergieRijk Houten.
- **Ook andere duurzame bronnen onderzoeken we**, zoals geothermie (warmte uit de aarde) en aquathermie (warmte uit water).
- **Buitengebied.**
Voor het buitengebied kijken we samen met coöperatie Duurzaam Eiland en drinkwaterbedrijf Vitens naar de mogelijkheden van thermische energie uit drinkwater.

❖ **Eerlijke energietransitie voor iedereen**

Samen met EnergieRijk Houten zetten we ons in om de energietransitie voor álle inwoners haalbaar te maken — ook voor mensen die het financieel niet makkelijk hebben:

○ **Aanpak van energiearmoede**

We sporen actief energiearmoede op en bieden gerichte hulp. Denk aan woningisolatie, energiebespaarcoaches en ondersteuning bij het aanvragen van subsidies.

○ **Extra steun voor huurders en kwetsbare groepen**

We zorgen ervoor dat ook huurders en mensen in kwetsbare situaties mee kunnen doen. Zij krijgen extra ondersteuning om hun woning energiezuiniger te maken en hun energiekosten te verlagen.

❖ **Duurzame gebouwen en bedrijven in Houten**

We zetten ons actief in om gebouwen en bedrijven in Houten te verduurzamen. Zo maken we onze gemeente klaar voor een toekomst met schone energie en lagere energiekosten:

○ **Gemeentelijke gebouwen verduurzamen**

Scholen, sporthallen en het gemeentehuis worden energiezuiniger gemaakt en stapsgewijs energieneutraal.

○ **Bedrijven helpen besparen**

Er liggen nog veel kansen voor energiebesparing bij bedrijven. Samen met !IMPACT Houten ondersteunen we ondernemers om deze kansen te benutten.

○ **Houten als proeftuin voor innovatie**

We werken samen met bedrijven en !IMPACT Houten aan vernieuwende energieprojecten. Houten wordt zo een plek waar duurzame innovaties getest en toegepast worden.

○ **Duurzaam bouwen als norm**

Nieuwe bouwprojecten moeten energieneutraal of zelfs energiepositief zijn. Duurzame opwek, zoals zonnepanelen en warmtepompen, wordt verplicht.

○ **Sneller verduurzamen met slimme maatregelen**

Samen met de Omgevingsdienst zorgen we ervoor dat bedrijven sneller maatregelen nemen die zichzelf binnen vijf jaar terugverdienen. Denk aan isolatie, efficiënte verlichting en andere erkende energiebesparende maatregelen.

❖ **Energiezekerheid begint bij betrokken bewoners**

Betrouwbare en duurzame energievoorziening lukt alleen als inwoners écht meedoen. Daarom zetten we in op samenwerking, transparantie en lokaal eigenaarschap:

○ **Open en eerlijke besluitvorming**

We zetten ons in voor transparantie over de keuzes die worden gemaakt: waar projecten komen, wie ze bezit en wat ze opleveren.

○ **Zeggenschap en eigenaarschap voor bewoners**

Net als bij initiatieven zoals Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten streven we naar modellen waarin inwoners niet alleen meedenken, maar ook mede-eigenaar zijn van hun lokale energievoorziening.

○ **Kansen voor energiegemeenschappen**

We stimuleren energiegemeenschappen en warmtegemeenschappen waarin bewoners samen het energiesysteem van de toekomst vormgeven. Dit biedt voordelen zoals:

- onderling energiedelen;
- minder druk op het elektriciteitsnet (netcongestie);
- financiële voordelen voor deelnemers, zowel inwoners als lokale bedrijven.

CONCRETE DOELEN VOOR 2030 EN 2040: OP WEG NAAR EEN ENERGIENEUTRAAL HOUTEN

Onze hoofddoelstelling: Houten is in 2040 volledig energieneutraal. Om dat te bereiken combineren we ambitie en realisme. Voor de komende jaren zijn dit onze doelen.

Doelstelling	2030	2040
Lokale duurzame opwek (zonne- en windenergie)	70% van lokaal verbruik	100% energiezelfvoorzienend
Gemeentelijk vastgoed energieneutraal	Minstens 70%	Volledig energieneutraal
Aandeel lokaal eigendom duurzame projecten	Minstens 50%	Nieuwe projecten volledig lokaal eigendom
Aantal huishoudens met energiesubsidie of begeleiding	2.000 huishoudens bereikt	Structurele hulp voor alle kwetsbare huishoudens
Buurtwarmte	4 wijken/kernen waar buurtwarmte project is uitgevoerd	In alle wijken/kernen is een buurtwarmte project uitgevoerd
Nieuwe woningen	Ergieneutraal	Energiepositief
Netverzwaring en lokale opslag	Voltooid voor nieuwe woningbouwlocaties	Slim netwerk in hele gemeente

Hoofdstuk 8 Openbare ruimte

Wat NatúúrlijkHouten wil

OPENBARE RUIMTE: VEILIG, SCHOON, GROEN EN TOEGANKELIJK

❖ **Basiskwaliteit op orde**

Het onderhoudsniveau in Houten blijft op peil en moet waar nodig omhoog om de openbare ruimte veilig en toegankelijk te houden. Meldingen over kapotte stoepen, defecte verlichting, onveilige speelplekken of gebrekkige fietsroutes worden snel én zichtbaar opgepakt. Want: melden moet zin hebben.

❖ **Toegankelijk als uitgangspunt**

Iedere herinrichting van de openbare ruimte begint met een toegankelijkheidsscan, waarbij looproutes, oversteekplaatsen, obstakels en verblijfsplekken worden beoordeeld. Dat is niet alleen goed voor senioren en mensen met een beperking. Ook voor ouders met kinderwagens en kinderen. Een toegankelijke omgeving is een inclusieve omgeving, daar zetten wij ons voor in.

❖ **Veiligheid op straat: zichtbaar en voelbaar**

Bij elke (her)inrichting van de openbare ruimte controleren we standaard op zichtlijnen, extra verlichting, verblijfskwaliteit en mogelijkheden voor sociale controle. We besteden extra aandacht aan onderdoorgangen, uitgaansgebieden en routes naar school en het centrum. Plekken waar veiligheid extra telt. Donkere zones, straatintimidatie en overlast worden gebiedsgericht aangepakt:

- schouwen overdag én 's avonds;
- fysieke verbeteringen aan de inrichting;
- zichtbare handhaving door wijkagenten en Boa's op piekmomenten;
- terugkoppeling aan bewoners over wat er is gedaan.

Zo maken we veiligheid niet alleen meetbaar, maar ook merkbaar.

❖ **Groennorm bij (her)ontwikkeling**

Bij nieuwbouw en herinrichting sturen we actief op meer groen en verkoeling. Met bomen, wadi's en minder verharding. Dat doen we vanuit een duidelijke visie op duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Zo maken we Houten groener, leefbaarder én beter bestand tegen extreme weersomstandigheden.

❖ **Extra kleur door bewoners**

Via 'Ons Buiten' krijgen bewoners de ruimte om hun woonomgeving op kleine schaal te verfraaien. Uiteraard in afstemming met de gemeente. Denk aan opfleuren van boomspiegels, aanleggen van geveltuinen of in eigen beheer onderhouden van stukjes openbare ruimte. Zo geven bewoners letterlijk en figuurlijk kleur aan hun straat én aan de gemeenschap.

25

Onze missie

- **Veiligheid op straat**

De 10 belangrijkste plekken in Houten waar het donker is, overlast wordt ervaren of intimidatie plaatsvindt (hotspots), worden binnen 6 maanden na signalering aangepakt én geëvalueerd.

- **'Ik voel me 's avonds veilig in mijn wijk'**

Deze inwonerswaardering wordt opgenomen in de sociale krachtmeting. Ons doel: een duidelijke stijging van dit veiligheidsgevoel in de komende collegeperiode.

- **Toegankelijkheid: van scan tot verbetering**

Bij elk herinrichtingsproject voert de gemeente een toegankelijkheidsscan uit. De 3 grootste knelpunten per project worden binnen 12 maanden na oplevering aangepakt.

Ons doel: in 2030 is de toegankelijkheid van looproutes, zoals stoepen, merkbaar verbeterd voor iedereen die zich te voet door Houten beweegt.

- **Groennorm als standaard**

In 2030 voldoet elk nieuwbouw- en herinrichtingsproject aan de groennorm: meer schaduw, meer bladerdek of een gelijkwaardig klimaatpakket.

Als tussenstap publiceren we in 2028 de eerste schaduw- en groenkaart van Houten. Een belangrijke mijlpaal op weg naar een klimaatbestendige en leefbare gemeente.

Wat NatúúrlijkHouten wil

❖ **Beschikbaarheid hulpdiensten**

Politie, brandweer en ambulances moeten 24 uur per dag beschikbaar zijn en snel ter plaatse komen wanneer dat nodig is.

❖ **Drank en drugs**

We zijn tegen de vestiging van coffeeshops of andere gelegenheden waar drugs worden verkocht. Ook willen we geen drugs- of drankgebruik in de openbare ruimte.

❖ **Boa's, buurt- en wijkverbinders**

Boa's zijn zichtbaar aanwezig in de wijken en treden actief op tegen overlast en kleinere misdrijven. Daarnaast pleiten wij voor wijk- en buurtverbinders: mensen die goed zichtbaar zijn in de buurt en zich richten op het versterken van het sociale netwerk. Zij signaleren wensen en kansen, stimuleren onderlinge contacten en brengen bewoners en organisaties samen om collectieve oplossingen te realiseren. Door hun informele en sociale rol zijn zij cruciaal in het vroegtijdig herkennen en voorkomen van buurtproblemen.

❖ **Stichting Veilig Houten**

We waarderen de inzet van Stichting Veilig Houten, die zich op meerdere fronten inzet voor de veiligheid in onze gemeente:

- **Gezondheid:** Door plaatsing van AED's in elke wijk is Houten 'hartveiliger' geworden. Verdere verspreiding van AED's is gewenst.
- **Samenwerking:** Via buurtpreventie en apps wordt samengewerkt met politie en bewoners. Wij willen deze initiatieven actief ondersteunen en uitbreiden, bijvoorbeeld met reanimatie- en BHV-cursussen.

❖ **Rellen en overlast**

De overheid moet zorgen voor veiligheid, zowel preventief als proactief. De gemeente moet duidelijke normen stellen en schade verhalen op daders of, indien van toepassing, hun ouders.

❖ **Vlagvertoon**

Onze nationale vlag is een symbool van verbinding en verdient respect: schoon, onbedrukt en zonder versiering. Vlaggen van protestbewegingen, zoals tegen AZC's, mogen niet zomaar in de openbare ruimte worden geplaatst. Indien zonder toestemming geplaatst, wordt er gehandhaafd.

❖ **Ondermijning en witwaspraktijken**

De gemeente treedt streng op tegen ondermijnende criminaliteit en witwassen. Vergunningen worden geweigerd of ingetrokken en boetes opgelegd om criminele activiteiten te voorkomen. Panden waar drugs of illegale praktijken plaatsvinden worden gesloten. Op bedrijventerreinen en in het buitengebied -zoals leegstaande stallen en loodsen -vinden regelmatig controles plaats. Inwoners worden gestimuleerd om verdachte situaties te melden bij politie, Boa's of via Meld Misdaad Anoniem.

❖ **Brandpreventie**

De gemeente moet actief inzetten op brandpreventie door inwoners goed te informeren over maatregelen. Extra aandacht is nodig voor openbare gebouwen waar mensen verblijven die minder zelfstandig zijn.

❖ **Digitale Veiligheid**

Digitale fraude neemt toe. Vooral onder ouderen worden getroffen. Daarom zetten wij in op voorlichting, preventie en het vergroten van digitale vaardigheden, zodat inwoners weerbaar en alert blijven.

❖ **Cameratoezicht**

Cameratoezicht kan een passende veiligheidsmaatregel zijn en wij zijn dan ook voor, mits het flexibel wordt ingezet voor een beperkte periode. Verlenging is mogelijk als de situatie daarom vraagt.

Wat NatúúrlijkHouten wil

❖ **Samenwerken op inhoud**

We staan voor een politiek die draait om inhoud en samenwerking. *Als middenpartij zoeken we actief de verbinding met alle partijen.* Verschil van mening hoort bij een gezonde democratie, maar we gunnen elkaar de resultaten. Zo blijft de lokale politiek dienstbaar aan Houten, niet aan partijbelang.

❖ **Inwoners betrekken en versterken**

We gaan door met het organiseren van burgerberaden bij grote thema's. En leren van de ervaringen uit deze collegeperiode. De kennis en betrokkenheid van inwoners is een kracht die we nog beter willen benutten. Initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid en gemeenschapszin ondersteunen we van harte. De Jongerenraad krijgt blijvend ruimte, met aandacht voor representativiteit: alle jongeren moeten zich erin kunnen herkennen.

Participatie vraagt om duidelijke kaders. De gemeenteraad bepaalt vooraf waarover inwoners kunnen meedenken, zodat verwachtingen helder zijn en het proces transparant blijft.

❖ **Expertise in Houtense samenleving benutten**

In de Houtense samenleving zit een enorme expertise, op veel fronten. Wij vinden dat die veel meer benut kan worden. Het is voor de gemeente en de ambtelijke organisatie een uitdaging om hiervoor open te staan

❖ **Sterke en toegankelijke gemeentelijke organisatie**

Houten staat voor grote opgaven. Van woningbouw tot zorg en duurzaamheid. Dat vraagt om een stevige ambtelijke organisatie met expertise en continuïteit. We investeren in kwaliteit en vinden het waardevol als medewerkers de Houtense gemeenschap van binnenuit kennen. Wie hier woont, begrijpt beter wat er speelt.

We stimuleren een open cultuur waarbinnen gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie elkaar feedback geven, elkaar aanspreken op gedrag en resultaat, en waarin goede dienstverlening centraal staat. Zoals tijdig afhandelen van aanvragen en actief reageren op signalen uit de samenleving.

❖ **Regionale samenwerking**

Samen met Bunnik en Wijk bij Duurstede versterken we de samenwerking binnen de Kromme Rijnstreek. Dit is essentieel voor de ontwikkeling van Houten-Oost, voor sterke natuurverbindingen en voor een goede bereikbaarheid. We nemen actief deel aan regionale verbanden. Op alle niveaus: raad, college én ambtelijke organisatie.

Hoofdstuk 11 Gemeentelijke financiën

Wat NatúúrlijkHouten wil

FINANCIEEL BELEID: STREVEN NAAR BALANS EN VEERKRACHT

- ❖ Wij streven naar gezonde gemeentefinanciën en sturen actief op een sluitende begroting en een solide meerjarenraming.
- ❖ We zetten reserves slechts beperkt in en proberen tijdig te anticiperen op structurele meevallers. Zodat onnodige, en soms onomkeerbare, bezuinigingen kunnen worden voorkomen.
- ❖ Nabuurschap en verbinding vormen de kern van onze visie. Daarom zetten we ons in voor het behoud van voorzieningen, maatschappelijke organisaties en verenigingen die de ruggengraat van de Houtense samenleving vormen. Daarnaast blijven we initiatieven vanuit de samenleving actief ondersteunen en stimuleren.
- ❖ De professionele expertise en ervaringskennis die in Houten aanwezig zijn, willen we optimaal benutten. Door samen met inwoners en organisaties maatschappelijke vraagstukken inhoudelijk en efficiënt aan te pakken, versterken we niet alleen de lokale betrokkenheid. We besparen ook kosten.